

SmåA

Småföretagarnas Arbetslöshetskassa, Box 6057, 102 32 Stockholm. Besöksadress: Dalagatan 1
Telefon 08-723 44 00 (telefonid måndag – torsdag 09.00 – 16.00 fredag 09.00 – 13.00)
Fax, medlemsärenden 08-22 56 05 Fax, ersättningsärenden 08-411 35 75, www.smakassa.se

YTTRANDE

2008-02-15

Arbetslöshetskassornas Samorganisation
Box 1110
111 81 Stockholm

Promemorian Återkrav och ränta i arbetslöshetsförsäkringen m.m. (Ds 2007:53)

Sammanfattning

Småföretagarnas arbetslöshetskassa (SmåA) instämmer i huvudsak med förslaget om återkrav och ränta i arbetslöshetsförsäkringen m.m. SmåA anser dock inte att 68 § lagen om arbetslöshetsförsäkring skall ändras före det att utredningen i enlighet med dir. 2007:177 är behandlad. SmåA anser vidare att det finns ett behov av förtydligande vad gäller när återkravet förfaller till betalning. Avslutningsvis anser SmåA att övergångsbestämmelsen inte skall vara utformad på föreslaget sätt.

Avsnitt 5.1 Regler om återkrav

Utredningsförslaget

Det är viktigt att regelverken inom de arbetsmarknadspolitiska författningarna är likformiga, transparenta och upplevs som rättvisa.

Utgångspunkten bör naturligtvis vara att endast den som har rätt till ett stöd ska få det. Om någon fått ett belopp utan att vara berättigad till det bör det återbetalas oberoende av varför det har utbetalats. Det föreslås därför att 68 § lagen om arbetslöshetsförsäkring ändras i detta avseende.

SmåA

SmåA kan konstatera att återkravsbestämmelserna i den föreslagna socialförsäkringsbalken, vilken föreslås träda i kraft den 1 januari 2009, överensstämmer med 68 § lagen om arbetslöshetsförsäkring i dess nuvarande lydelse. Enligt dir. 2007:177 skall enhetligare regler om återkrav beträffande förmåner för personligt ändamål inom de centrala delarna av välfärdssystemet tas fram. Utredaren skall senast den 1 december 2008 lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till. SmåA kan inte finna att det finns skäl att ändra utformningen av 68 § lagen om arbetslöshetsförsäkring före det att författningsförslagen som nämns ovan har behandlats.

Avsnitt 5.2 Regler om ränta

Utredningsförslaget

Enligt de regler som gäller inom socialförsäkringsområdet ska Försäkringskassan ta ut dröjsmålsränta om den som återkrävs inte betalar i rätt tid. Ränta ska tas ut enligt en något lägre räntesats i de fall

SmåA

den återbetalningsskyldige följer en avtalad avbetalningsplan eller har beviljats anstånd. Den högre dröjsmålsräntan kan ses som en sanktion när den enskilde inte återbetalar beloppet i rätt tid. Den kan också verka som ett påtryckningsmedel och ge incitament till att avtal om avbetalningsplaner kommer till stånd. Det är lämpligt att ränteregler inom arbetsmarknadspolitikens område utformas på samma sätt. Det föreslås därför att ränteregler i lagen om arbetslöshetsförsäkring utformas efter samma mönster.

SmåA

SmåA anser att det finns ett behov av förtydligande när ett återkrav förfaller till betalning. Inom socialförsäkringen är förfallodagen 30 dagar efter det att beslutet om återkrav har skickats till gäldenärens adress. Om förfallodagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag flyttas den fram till nästkommande vardag. För det fall ett beslut om återkrav skickas tillbaka till Försäkringskassan för att adressen var fel så kan förfallotiden inte börja löpa. Beslutet får i så fall skickas senare till rätt adress med ny förfallotid som beräknas från datumet för det nya utskicket. SmåA finner det lämpligt att arbetslöshetskassorna har motsvarande regler vad det gäller förfallotid. SmåA anser vidare att förfallotiden ska förtydligas för det fall beslutet om återkrav överprövas samt om beslutet om återkrav inhiberas.

Avsnitt 5.3 Eftergift

Utredningsförslaget

En rimlig utgångspunkt bör vara att den som fått ett belopp, som han eller hon inte har rätt till, ska betala tillbaka detta. Med denna utgångspunkt framstår det inte som tilläckligt att det finns skäl för eftergift, för att en sådan ska beviljas. Det föreslås därför att det för eftergift av återbetalningsskyldighet enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring, på samma sätt som inom den arbetsmarknadspolitiska regleringen i övrigt, ska krävas att det finns *särskilda* skäl.

SmåA

SmåA kan inte finna att det finns skäl att ändra utformningen av 68 § lagen om arbetslöshetsförsäkring före det att författningsförslagen som nämns ovan avseende avsnitt 5.1 har behandlats.

Avsnitt 5.5 Arbetslöshetskassans rätt att innehålla ersättning under utredning om ifrågasatt ersättningsrätt

Utredningsförslaget

Om det finns sannolika skäl att anta att den sökande ska stängas av från rätten till ersättning eller att ersättningen ska sättas ned, kan arbetslöshetskassan besluta att ersättningen ska hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess kassans slutliga beslut fattas.

SmåA

SmåA finner att det finns skäl att förtydliga om ett sådant beslut skall gälla från och med det datum då de omständigheterna som ligger till grund för beslutet inträffade alternativt om beslutet skall gälla från och med det datum då beslutet tas. Med anledning av regelverket vad gäller nedsättning, samt att det torde bli mer lättförståeligt för medlemmen, anser SmåA att ett provisoriskt beslut skall gälla från och med det datum då de omständigheterna som ligger till grund för beslutet inträffade. Dock skall en arbetslöshetskassa inte fatta beslut om återkrav av felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning före det att ett slutligt beslut fattas.

SmåA

SmåA anser vidare att det finns skäl att uppmärksamma att det är möjligt att överpröva ett provisoriskt beslut till dess att ett slutligt beslut fattats i ärendet, jmf JO:s beslut från den 5 oktober 2007 med mål nr. 5088-2005.

Avsnitt 6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utredningsförslaget

De föreslagna bestämmelserna om återkrav och ränta bör dock enbart gälla för utbetalningar som tidsmässigt ligger efter införandet av bestämmelserna. En övergångsbestämmelse bör därför införas som anger detta och att äldre bestämmelser ska gälla vid återkrav av belopp som har betalats ut tidigare. Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2008.

SmåA

Vid införandet av de nya bestämmelserna om ränta vid återkrav i enlighet med lagen (1962:381) om allmän försäkring anförde regeringen följande på s. 42 i prop. 2006/07:49.

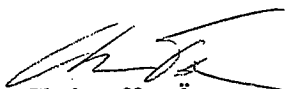
Enligt regeringens uppfattning är det trots allt främst ändamålet med bestämmelsen om dröjsmålsränta som talar för att övergångsbestämmelsen bör referera till Försäkringskassans beslut om återkrav av ersättning. Det är ju den omständigheten att återkravet har förfallit till betalning och att det därefter utestår oreglerat som dröjsmålsräntan i första hand skall träffa. Skulle utbetalningen av en ersättning ha skett före den 1 juli 2007 och Försäkringskassan efter den tidpunkten beslutar om återkrav, undgår de enskilda alltid räntekravet genom att betala det återkrävda beloppet i rätt tid.

SmåA anser att övergångsbestämmelsen skall vara utformad på så sätt att ränta endast kommer att kunna tas ut på sådana återkrav som har beslutats av arbetslöshetskassan efter ikraftträdandet.

När det gäller i kraftträdandet kan SmåA konstatera att det finns ett behov att utveckla system för att kunna hantera ränta på återkrav. Med anledning av detta anser SmåA att lagändringen ska träda i kraft tidigast den 1 oktober 2008.

Detta yttrande har beslutats av SmåA:s kassaföreståndare Thomas Gröndahl efter föredragning i SmåA:s styrelse. I ärendets beredande har även Bengt Johansson, vice kassaföreståndare; Henrik Nordler, jurist samt Christoffer Östnaes, försäkringsjurist tillika föredragande deltagit.


Thomas Gröndahl
Kassaföreståndare


Christoffer Östnaes
Föredragande

Ett exemplar av detta yttrande har lämnats direkt till Arbetsmarknadsdepartementet för kännedom.